T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/747
KARAR NO : 2026/66
KARAR TR : 16/02/2026

ÖZET: Davacının, 5434 sayılı Kanun kapsamında askeri okula kaydının yapıldığı tarihin sigortalılık başlangıç tarihi olarak tespitine ve emekli aylığı bağlanmasına karar verilmesi istemiyle davalı kuruma yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ. D.
Vekili : Av. H. Y.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. M. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde Astsubay rütbesiyle görev yapmakta iken istifa ederek ayrılan müvekkilinin, emeklilik için yaptığı başvurunun yaş şartını sağlamadığından bahisle hizmete başlama tarihinin 15/09/1999 olması gerektiği nedeniyle 24/05/2023 tarihli SMS bildirisi ile reddedilmesine ilişkin işlemin; hukuka aykırı olduğunu, uygulamanın Anayasa'da tanımlı eşitlik ilkesini zedelediğini, bu durumun emeklilik yaşı konusunda emsalleri ile eşitsizliğe yol açacağını, mevzuatta sigortalılık başlangıç tarihinin geriye götürülemeyeceğine dair açık bir hüküm bulunmadığını, erken emeklilik kanunundan fiilen çalışmış olmasına rağmen yararlandırılamadığını ileri sürerek işlemin iptaline ve 21/03/2023 tarihinden itibaren emeklilik işlemlerinin yapılarak emekli aylıklarının faizi ile ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Ankara 27. İdare Mahkemesi 27/05/2024 tarih ve E.2023/662, K.2024/574 sayılı kararı ile, davacının tabi olduğu 5434 sayılı Kanun'un mülga 13. maddesi ve Kanun'dan kimlerin faydalanacağını belirleyen mülga 12. maddesi hükümleri uyarınca, 5434 sayılı Kanun kapsamında sağlanan haklarının başlangıcının, fiilen göreve başlamanın ardından ilk alınan keseneklerinin ilgili bulunduğu aybaşı olarak belirlendiği, dolayısıyla davacının ilk alınan keseneklerinin ilgili bulunduğu aybaşı olan 15/09/1999 tarihinden itibaren iştirakçiliği ve hizmetinin sayılması gerektiği gerekçesiyle dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddine karar vermiştir. Karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

3. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 11.İdari Dava Dairesi 17/09/2025 tarih ve E.2024/3087, K.2025/3734 sayılı kararı ile, *"Bu durumda; astsubaylık görevinden 14.02.2016 tarihinde istifaen görevinden ayrılan ve 29.07.2016 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı olarak çalışan davacının, 21/03/2023 tarihinde yaptığı emeklilik başvurusunun, davacının son defa tabi olduğu 5510 sayılı Kanun uyarınca değerlendirilerek işlem*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin

tesis edilmiş olduğu görüldüğünden, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca iş mahkemeleri görevli bulunmaktadır. Bu durumda, İdare Mahkemesince davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, uyuşmazlığın esası incelenerek davanın esastan karara bağlanmış olmasında usul hükümlerine uygunluk görülmemiştir." şeklindeki gerekçe ile davacının istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 27. İdare Mahkemesince verilen 27/05/2024 tarih ve E.2023/662, K.2024/574 sayılı kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

4. **Ankara 27. İdare Mahkemesi 08/10/2025 tarih ve E.2025/1410, K.2025/1470 sayılı kararı** ile, dava konusu uyuşmazlığın, davacının son defa tabi olduğu 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamındaki sigortalılığından kaynaklandığı, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca, 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümünün iş mahkemelerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden; 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylık talebinde bulunanlardan, farklı sosyal güvenlik kurumlarına tabi olanlara aylık bağlanmasına esas alınacak kanunun, mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit olunacağı, 2829 sayılı Kanuna göre de, birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere; son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan kurumca, malullük hallerinde ise ilgililere hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanacağı anlaşılmaktadır.*
>
> *Bu durumda; astsubaylık görevinden 14.02.2016 tarihinde istifaen görevinden ayrılan ve 29.07.2016 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı olarak çalışan davacının, 21.03.2023 tarihinde yaptığı emeklilik başvurusunun, davacının son defa tabi olduğu 5510 sayılı Kanun uyarınca değerlendirilerek işlem tesis edilmiş olduğu görüldüğünden, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca iş mahkemeleri görevli bulunmaktadır.*
>
> *Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine,..."*

5. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

6. **Ankara 87. İş Mahkemesi 26/11/2025 tarih ve E.2025/481, K.2025/23 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde görevli yargı yerinin idare mahkemeleri olduğunun tespitine, kesinleşmiş idare mahkemesi kararı sebebiyle olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 19. maddesi uyarınca dosyanın kül halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"5434 sayılı Kanun'un yürürlükte olduğu dönemde askeri öğrenci olduğu anlaşılan davacının bu dönem sigortalılığının sigortalı hizmet olarak kabulü talepli eldeki davada uyuşmazlığın çözümünde görevli yargı yerinin idare mahkemeleri olduğu kanaatine varılmakla (nitekim benzer hususstaki görev uyuşmazlığı sonrası tesis edilen Uyuşmazlık Mahkemesinin 27.11.2023 tarih; 2023/557 Esas, 2023/678 Karar sayılı ilamı da aynı yöndedir) HMK 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince davanın usulden reddine; davacının ilk olarak İdare Mahkemesine dava açtığı ve Ankara 27. İdare Mahkemesi tarafından 2025/1410 Esas, 2025/1470 Karar sayılı kararı ile görevli Ankara 27. İdare Mahkemesi tarafından 2025/1410 Esas, 2025/1470 Karar sayılı kararı ile görevli mahkemelerin iş mahkemeleri olması nedeni ile görev yönünden verilen ret kararının 20.11.2025 tarihinde kesinleştiği anlaşılmış olmakla; olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin

dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine dair aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle,

1-HMK m.114/1-b ve HMK m.115/2 uyarınca davanın usulden reddi ile Mahkememizin görevsizliğine, görevli yargı yerinin idari yargı yeri olduğunun tespitine,

2-Daha önce verilmiş ve kesinleşmiş adli yargının görevli olduğuna dair idare mahkemesi kararı sebebiyle olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi adına İdare Mahkemesi dosyası da kül halinde dosya arasına alınarak 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanununun 19. maddesi gereğince dosyanın kül halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi amacıyla dosyanın resen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, ..."

7. Ankara 87. İş Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari dava dosyası, ekinde adli yargı Uyap çıktıları ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

8. T.C. Anayasası'nın *"F. Uyuşmazlık Mahkemesi"* başlıklı 158. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir."*

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar."

11. 5510 sayılı Kanun'un *"Sigortalı sayılanlar"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.)

Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,

a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,

b) Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan ise;

1) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,

2) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar,

3) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,

4) Tarımsal faaliyette bulunanlar,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin

c) Kamu idarelerinde;

1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,

2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar,

sigortalı sayılırlar."

12. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

13. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

14. 5510 sayılı Kanun'un geçici 95. maddesi şöyledir:

"(Ek:1/3/2023-7438/1 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanlar, söz konusu hükümlerde yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık veya emekli aylığından yararlanırlar. Bu fıkra esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük hak talep edilemez.

(Mülga fıkra: 28/7/2024-7524/30 md.)"

15. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek 83. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/4/2008-5754/75 md.)

Kendi isteği ile emekliye ayrılan, ancak daha sonra Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından hizmet süresinin eksik olduğu veya gerekli yaş şartını henüz haiz olmadığı tespit olunanlardan; emeklilik veya malûllük aylığı alınan süresi, eksik hizmet süresinden veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süreden fazla olanların emeklilik işlemi iptal edilmez. Bunların en son aylık ödenen tarihten eksik hizmet süresi veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süre kadar geriye gidilerek, bu dönemde kendilerine ödenen emeklilik veya yaşlılık aylıkları borç çıkarılır. Çıkarılan borç ve bu borca ilişkin faiz ile borç çıkarılan süreye ait kesenek ve kurum karşılıkları, ilgili kurum bütçesinin personel ödeneklerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir. Bu şekilde ilave olarak kesenek ve kurum karşılığı ödenen süreler için ilgililere ikramiye farkı ödenmez, ödenmiş olan ikramiyenin eksik hizmet süresine ilişkin kısmı geri alınmaz. Borç çıkarılan döneme ilişkin olarak ilgililer adına Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından karşılanmış olan tedavi ve ilaç bedelleri de kurumları bütçelerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin

16. 5434 sayılı Kanun'un geçici 205. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" (Ek: 25/8/1999 – 4447/26 md.)
Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;
Kadın iştirakçilerden 20, erkek iştirakçilerden 25 fiili hizmet yılını dolduranların istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır.
..."

17. 5434 sayılı Kanun'un *"Sandıktan Faydalanacaklar"* başlıklı mülga 12/II-(j) bendinde, Milli Savunma Bakanlığı harp okulları öğrencilerinin bu Kanun'dan kaynaklı haklardan yararlanacakları düzenlemesine yer verilmiştir.

B. Yargı Kararı

18. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Mustafa EROL, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/02/2025 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada, idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin

20. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

21. Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

22. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma istencini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

23. Olayda, adli yargı yerince, idare mahkemesinin görevsizlik kararı ile mahkemeleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından dolayı, görevsizlik kararı yanında, görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de re'sen karar verildiği, gerekçeli kararın taraflara tebliğ edildiği, kararı kesinleştirmeden ve idari yargı dosya aslı temin edilmeden uyuşmazlığın giderilmesine yönelik davanın taraflarının bir istemi de olmadan dosyanın üst yazıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmüştür.

24. Bu haliyle, her ne kadar İş Mahkemesince re'sen yapılan başvuru, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek yapılan başvurunun, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek usul ekonomisine gerekse de Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

25. Raportör-Hakim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin

26. Dava, davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında askeri okula kaydının yapıldığı tarihin sigortalılık başlangıç tarihi olarak tespitine ve emeklilik aylığı bağlanmasına karar verilmesi istemiyle davalı Kuruma yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleme karşı açılmıştır.

27. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanun'u, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanun'u, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanun'u, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanun'u ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanun'u kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

28. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

29. Dosyanın incelenmesinden; davacının 01/09/1999 tarihinde astsubay sınıf okulu öğrencisi olarak işe başladığı, istifa nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrıldığı 14/02/2016 tarihine kadar 5434 sayılı Kanun 4/c maddesi kapsamında görev yaptığı, 5434 sayılı Kanun kapsamında askeri öğrenci sayılan davacının askeri okula kaydının gerçekleştirildiği tarihin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabulü ve emeklilik aylığı bağlanması istemiyle yaptığı başvurusunun yaş şartını sağlamadığından reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu işleminin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

30. Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı nazara alındığında, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin *"idari işlem"* ve *"idari eylem"* niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla davacının işlemleri 5434 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirildiğinden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunduğundan, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce kamu görevlisi olan davacı tarafından açılan davanın görüm ve çözümünün de idari yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

31. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 87. İş Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Ankara 27. İdare Mahkemesinin 08/10/2025 tarih ve E.2025/1410, K.2025/1470 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 87. İş Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Ankara 27. İdare Mahkemesinin 08/10/2025 tarih ve E.2025/1410, K.2025/1470 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/02/2026 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Bayram ŞEN	Üye Döndü Deniz BİLİR	Üye Mustafa EROL

Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PFTwiHr - H710NT5 - 2TbHHS6 - CQErV4= ile erişebilirsin